

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acésta ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumerationile se priimesc
in tóte dílele.

Pretinul pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fl. pre 1/2 de anu 4 fl. pre unu tri-
luniu 2 fl. éra pentru Strainetate:
pre anu, 10 fl. pre 1/2 de anu 5 fl.
pre unu triunliu 2 fl. 50 cr. in v. a.
Unu exemplariu costa 15 cr.

Tóte sfodieniele sî banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diriginte a diurnalului:

Insertiunile se priimesc cu 7 cr. de
linia, sî 30 cr. tace timbrale.

Oda,

— Câtra guvernulu lui Pista. —

De multu a liri-mi córda, ah! vai, se innecasa;
— Fatalu! că-ci o pierdusemu... scapandu-o intr'unuteu;
In care-audisemu unu poetu de tiestósa
Psalmindu. Alergu la densulu... sî mare Asmodeu!
Dragu lir'a-mi garbovita de frigu... o iau de locu,
Sî 'ncaldiendu-o la luna, intonu cu mare focu:

O! dulce e viéti'a, candu sórtea ti suride;
Sperant'i'a candu promite, totu dile de zucharu;
Sî càtu este de acra, candu lips'a te ucide,
Si nu ti mai lasa clipa, sà poti plange macaru:
Zimbirea fericirei d'in timpulu, ce-a sboratu,
Tiucatele dragutiei, ce p'altulu a 'ncelatu.

In tiér'a nôstra-e bine; deci o! potinte Dómne!
Lungesce viéti'a Pistei, că bunu e de carmaici.
Sub elu in veci nu-su vere, ba nu suntu neci tómne;
Ci ierne lungi sî aspre: norocu pentru seraci. . .
Norocu, celoru-ce 'n frunte au marci de bocotani,
Că potu sî ei cu timpulu portá opinci, sumani.

A tierei nôstre naie, o Pista! prietenu scumpe! . . .
Ferice se conduce de sórtea lui. . . . Egeu,
Sî vesl'a-i nu se sparge... catargu-i nu se rumpe...
Pan' mane. Nu, că-ci dórme, e beatu inca — Boreu....
Esti norocosu, o Pista! . . . o scimu noi d'in betrani;
Poti calarí Sirene . . . ispitele sà 'nfrani. . .

Dar' lumea te-admira, cu ochii sei de crómpe,
Cum corabi'a ta sbóra spre malulu celu... visatu...
Visatu — nu de profetulu, ce canta nóptea 'n hómpe ---
Cum tu pe o natiune, de nasu ai totu portatuu...
Sub nou'a ta potere, ferice noi ne credem...
Nu tragemu paralela intre iadu sî intre-edenu...

E nópte... dar' pe mare corabi'a-ti linu merge...
Spre portulu fericirei... ce Scil'a si Caribdu
Ni-o 'mbia cu placere... voindu ori-cum a sterge
Suspinele adunce, ce anim'a ni-ucidu. . .
Dar'... ce ni pésa noué! déca alu nostu norocu
Acolo ni s'arata... Aidimu la elu de locu?

Asià-e! Minte se cere! Da, minte, mare Pista!
Candu mintea e 'ntr'o dóga... atunce ce sà faci?
Astuti'a, egoismulu te 'nvietie, — sî 'nca-o lista
De patime, ce-ti drege cararea cătra — draci...
Si poti contá pre badea, că nu te va lasá,
Candu eșum'a maniósă atinge-a fruntea ta.

Profetulu.

Unu nou projectu de ministeriu
ungurescu.

Bine informatulu, dar' de multe ori reu scietoriulu „Pester Loyd“ ne spune, că de candu s'a inceputu lumea astu nôua ungurésca, s'a facutu 97 — dî nôudeci și siepte de liste ministeriali — fore sà se pótă capacíté séu prinde vr'unu nefericitu, care sà primésca fotoliulu sî portfoliulu ministerialu. —

Gur'a Satului, ca interesatu de sórtea ungariei, sî-ia voia, a proiectá insusî unu nou cabinetu, unu nou ministeriu pentru ungari'a, care va fi compusu d'in individi, cari in urm'a meritelor loru personali, de siguru voru fi cei mai acomodati de a ocarmui tiér'a, — sî cu cari tóte natiunile, séu cum i place lui Pista, tóte natiunalitatile voru poté fi multiumite.

Gur'a Satului deci propune:

1.) Pre Br. Paulu de Senyey, magiaru, de primu-ministru, — pentru-că este conservativu, sî astu-feliu va apará cu resolutiune drepturile sî piele de cane, a nemesiloru sî a magnatiloru de unguri,

2.) Pre Sigismundu Borlea, romanu, ca pre celu mai crutiatoriu sî economisatoriu, pentru că d'in diurnele, ca deputatu, — 5 fl 25 cr. v. a. pe dì — in tóta dî'a economizéza sî inlocaza celu pucinu 4 fl v. a — deci ca pre uniculu crutiatoriu sî economu — care ca

astu-feliu, singuru ar scapă tiér'a sì vîstieriulu tierii de ruina totala, Gur'a Satului lu-propune de ministru de finantia.

3.) Pre Svetozaru Mileticiu, serbu, ministru de interne, fiindu-că dinsulu incontinuu se lupta pentru intregitatea statului magiaru.

4.) Pre Augustinu Capu, ca sasu circumspectu, sì precepatoriu de geschefturi, ministru de negotiatoria,

5.) Pre Ignatiu Helsi, ca ovreu, ministru de culte sì inveriatamente.

6.) Pre Vincentiu Babasiu, ministru de resbelu sì de apararea tierei, — pentru că in clubulu natiunalu a votat pentru pensionarea honvediloru.

7.) Pre Vilhelm-Tot-Paulini, slovacu, ministru de justitia, ca sà-sì resbune pentru că l'oru trantit la alegerea d'in urma.

8.) Pre Stefanu (Están) Patay, magiaru, ministru pre langa persón'a Maj. Sale. ca unicul, care a cutezatu, sà dica in diet'a ungariei, că este republicanu.

9.) Pre Adolf cav. de Dobrzanszky ministru de comunicatiune, fiindu că dinsulu scia mai bine caile ce ducu spre — Russ'i'a!

Recomendemu deci acésta noua, lista la toti politicii sì diplomatiungariei, ca un'a de care neci Paulu Somics nu va sci compune mai buna.

Gur'a Satului in diet'a ungariei.

Siedint'a de la 26 Ian. st. n. a. c.

I.

Satulu de carnati, càrtabosì sì eurechiu umplutu — gatit uine romanesce, — cu carne de porc — sciti, ea dupa eraciunu, provediutu cu colaci sì carne afumata, in armatu cu o plosca de vinarsu (rachiul), sì cu unu uleioru de vinu, — imbracatu in sfuba noua, cioreci sì opinci nuoi, luandu-mi bot'a de-a umerulu, strait'a de gutu fluerandu sì cu caciu'l'a intr'o urechia, pornui sì eu la Pute-a-peste, spre a pote fi sì eu de facia la deciderea sortii tierii sì a pote referá cetitoriloru mei, despre tóte, ce ispravescu la dieta parintii patriei. Dupa ce aretai pasiunisurile portirului, intrai in sal'a adunarii sì mi-ocupai sì eu loculu meu de de multu.

La intrarea mea tóta diet'a se ridicà in pitiore sì me primi cu unu „éljen“ atàtu de insuflatlu, in cátu indata se sparsera trei ochiuri la feréstra — sì in galeria lesinara trei dame tinere, sì o matrona de 80 de ani.

Abié se alinara spiritele — candu éta unu nou incidentu. Doi-spre-diece haiduci inarmati intrara in sal'a dietei cerendu estradarea rebelului sì revolutiionariului Babesiú.

Prestedintele deci intréba pre deputati, că ce au de eugetu?

Ministru Sapáry: Onorata Casa! La interpelatiunea misiștelului de Babesiú, care este unu agitatoru, i respondu, — că nu vreau s-à-i respundu. (Ugy van helyes). L'am vediutu cu ochii mei agitandu sì sumtiendu poporalu serbescu sì nemtiescu in contra intregitatii statului ungurescu, — dreptu acea sum de parere, că trebuie datu pe man'a haiducilor (helyes, ki vele, bujtagato, revolutionarius) sì ca sà scapamu de dinsulu, trebuie sà-lu punemu in temoit'a cea mai afunda (aprobari in tóte partile, aplause prelungite)

C. Tisza. Cinstita sì eschisivu numai ungurésca casa! Noi liberali, noi democratii cei adeverati, noi cari nu lucramu decât spre bine poporeloru supuse

noue, — nu potemu lasá, ea intr'unu cereu, de alegere, unde romanii suntu in majoritate absoluta, sà-si pôta alege romanu de representante, că tóte in lume trebuie să fia unguresci sì ale nôstre — dreptu acea bine a facutu guvernulu, că a aflatu nodu in papura — sì pr'in urmare sì eu sum pentru spandurarea nu numai a lui Babesiu (helyes d'in tóte portile) ci sì pentru a toturor romanilor, carii sciv ceti sì serie! (Vivat, éljen, aplause fore fine) — deci la haiduci cu elu!

Atunci hai ducii lu-iau pre Babesiu de urechi si-lu ducu afora.

Sì ca nu cum-va cineva sà se scóle sì sà vorbescă pentru apararea estradatului, presedintele scósa chie'a d'in besunariu sì incuià siedint'a.

Insedaru se facura opintiri, insedaru strigau unii „dreptate“ — tóte fura in daru — comediu'a dietala pentru ast'a data se fli.

Despre celelalte la vremea sa.

Gur'a Satului.

Archimedii moderni.

Dati-mi mie inea 200,000 fl. cu 6% sì eu voi mai dà stipendie.

D. Foen.

Dati-mi mie increderea vóstra — sì eu éra-si voiu abusá de ea.

Goz-mán

Dati-mi mie fondulu de 450,000 — sì eu lu voi immultu, buna-óra ca celu alu asociatiunei aradane.

D. Sanu.

Dati-mi potere, ca sà potu potopí toti romanii sì slavii de pe facia pamentului, sì ve asiguru de viitorulu ungariei.

T. Isza.

Intrebări naive.

Óre de ce s'a inscrisu Bonciu sì Cosm'a in clubulu Tiszaistiloru?!

Óre de ce nu interpelédia neci unu deputatu natiunalu pe ministru, pentru eliminarea limbei romane de la tribunalulu aradanu?!

Óre de ce nu se mai dà socóta, de banii oferiti pentru „Asociatiunea aradana“?!

Óre de ce nu mai ese opulu: „Juliu Cesare de bello gallico“ de Napoleonu?!

Óre in sensulu carei litere a decisului sinodalu pentru incompatibilitate, fungédia unu calugaru, ca asesoru consistorialu, cu salariu de 1200 fl., ca profesoru de theologia cu 800 fl., viptu, cuartiru vestimente de la monastrire, ca redactoru la „Lumin'a“ cu 600 fl. — tóte posturi confesionali conglomerate — sì ca profesoru de limb'a romana la liceulu aradanu, cu salariu de 1200 fl. — postu necofesionalu — ?!

Óre járbireulu romanu d'in cerculu Beiusiulu mai inveriatu-a ceva romanesce?!

Óre solgabireulu Dómsa Gyuszi mai aduce-si a minte, că romani l'au alesu de solgabireu?!

Óre Joachimu Muresianu mai aduce-si a minte că in anii trecuti, candu amblá pe la noi in caus'a bancei „Transilvani'a“ — cum vorbiá in contra deputatilor romani cari intrara in diet'a Ungariei?!

Óre dómnele de la Turd'a, ce vreau să ajunga cu polemi'a d'in diurnale?!

Óre Olteanu de ce nu incape in resiedint'a episcopésca in care a incaputu Vulcanu și altii?!

Ore mai traiasce, ori peritu-a „Reuniunea politica a romanilor d'in Bihor“?

Óre Popfui — dupa ce a subscrisu in 1868 „pronunciamentulu de la Blasiu“ și in 1871 a „edatu programu deachistu“ la Margit'a, — ce mai speculézia?!

Óre fia iertatulu Szilágyi, fostulu episcopu cu ce a remuneratu pe „sufletulu meu“, „puiul meu“ Sorbán pentru că se rupea cu „spaarsamkeit“-ulu?!

Óre seracii profesorii de la gimnasiulu de Bejusiu, ce potu face cu plat'a de 600 fl. in „krach“-ulu și necasulu generalu?!

Óre ministrulu de interne pana candu va mai lasá, ca unii polgármesteri d'in Dev'a, cu alti ortaci, să totu faca hocus pocus cu avereia ora-siului și a comitatului?

Óre pe Réthy candu l'oru duce in cas'a nebulor? —

Corespondintie.

Preosfintite Reverendissime Domnule „Gur'a Satului“.

Neci odata nu am fostu cuprinsu de unu atare zelu infocatu, ba potu díce obsesu de mania, a-ti scrie și Domniei Tale, aperatoriului drepturilor noastre celor cu totulu ignoreate și calcate de stapanii dílei, cari, vedemu cu ochii, că in *Panciov'a* lucră cu cele mai corumpatórie mediulóce, ca să-si scóta pre mameleculu loru de deputatu la diet'a d'in Budapest'a, care a mai pusu pe bietulu capulu nostru, cu *Cárupalanul* in frunte unu imprumutu de 153 de milioane fiorini cu camat'a cea mai mare de 10%, pre lunga ipotecarea bunurilor nemobili ale statutui, cari peste 5 ani de díle, vei vedè numai, că voru cadé cu totulu in man'a creditorilor burcusiani. Atât'a materialu am la dispositiune incátu pre toti renegatii i-así cutropí cu povar'a lui, asíe e de greu. —

Io nu-ti voiu scrie despre sensatiunile casinunate pr'in proiectulu arondarei comitatelor, desí acestu proiectu asíe precum este acceptatul și realisatul, forméza definitivaminte caderea sistemului de statu de astazi și conflagratiunea de multu prorocita, d'in care ti marturesc, că catanele cele scumpe ale Osendei nu ne voru poté scapá. —

Nu-ti voiu scrie neci despre aceea, că, buna-óra, la postulu de visiteu la cartile funduarie in multu bantuitulu *Fagarasiu* au competitatu multi individi, și a-poi ternariu s'a facutu, asíe, incátu cei calificati au remasu cu totulu afara, și neci inaltului ministeriu nu s'a transisu cererile loru de competititia, și a-poi, firesce, denumirea trebui să urmeze dupa placu, denumindu-se unu satu, pentru unu districtu romanescu. — N'ai ce face, că acuma e lumea cea alba. — Gratulamu Fagarasenilor! . — Dómne ajuta-li. —

Nu-ti voiu scrie neci despre measurele intreprinse d'in partea Inaltulu ministeriu pentru crutiarcia baniloru și acoperirea colosalului deficitu, cari, să me credi, că sunt ridiculóse și perniciose chiaru statului. Cumu și nu? inaltulu ministeriu cu dieta cu totu a sistat pre anulu 1874 premiile pentru rapítorie, asíe numitele, „taglii“, cu scopu ca d'in acestea să acopere deficitulu celu grozavu alu statului. Éta, frate draga, ursii și lupii, mai cu séma in Transilvani'a, audiendu de acestu privilegiu s'au coborit u de pe carpati, și incepui fore frica să rapésca totu ce li vine inainte de-e vai de ómdni. — Dómne ada li pre asemeni economisatorí ai statului ina-intea acestoru bestii, ca să sentia in fapta „titululu“ parsimonii!

Apoi mai multu. — Cea mai mare parte d'in díurnisti de pe la judecatorii, potemu díce trei parti cu ridicata, să a scosu d'in servitiu, cu scopu, ca să se crutie bani și acopere deficitulu celu vastu alu statului.

Acum'a să vedi restantiele pe la judecatorii cumu se cumuléza, că-ci n'are cine să le mundeze. — Poporul desperat u ofteza, că causele lui procesuali stagnéza, și pr'in urmare nutresce cea mai mare antipatia cătra stapanorii estu-modu crutiatori, cari ar fi obligati a satisface necetitatile poporului de sub stepanirea-li. —

Să vedi, ce juristitii se intempla și dreptulu pumnului a să se introduca, ca in evulu mediu.

Ast'a este laudat'a justitia tatarésca. — Posturile, cari vinu vacanti, ori se creéza, nu se occupa, ca cu intercalariile acestoru posturi să se acopere immensulu deficitu. — Suntemu pre sfersitu, vei vedè și Dta Osfintite „Gur'a Satului“, că d'in convingere vorbescu, prevediendu ce se va intemplá inca deacum'a.

Alt'a noutate să-ti spunu. —

Avendu o mare afacere la *Brasovu*, porni pre calea cea scumpa de feru, care de tóte bólele patimisce, inse numai iute nu merge. —

D'in caletori'a acést'a ti voiu scrie mai pre largu. —

Un'a impregiurare inse trebue să ti-o povestescu, ca să te poti orienta și Osfinti'a ta in analóge casuri. —

D'in *Brasovu* am pornit u cu *Pacal'a* inpreuna (care in caus'a arondari fù ca comisariu tramsu inca in *Brasovu*) intr'unu cupeu, unde se afla și unu fiu de alu lui Hermanu, care numai decatú a adormit u lunga noi, incepndu a „sforai“ și „horca“ intr'unu modu asíe de instrinatori și pecatosu, de gandia omulu, că tóte peccatele stapanirei au cadiutu pre sufletulu acestui caletoriu care merge la *Clusiu*. —

Nu sciamu, că cumu să ne scapamu noi de astu consociu primesdiosu. — Fratele *Pacal'a* dice: „*lasa-lu pre man'a mea, că ne scapamu usioru de elu.*“ — La procsim'a statiune lunga *Seghisióra*, standu 5 minute trenulu, sociulu nostru dormia și horcaia pre poteri și dela osu. — Dupa ce trase clopotietulu de dóue ori, se scóla *Pacal'a* și striga in cupea, ca unu bou de balta: „**Station Klausenburg!**“ Atunci să fii vediutu pe némtiulu meu cumu odata se pomeni, și luandu-si coferulu (calabaliculu) sari ca unu nebunu d'in cupeu diosu, ér' noi veniramu sanetosi, scapati de indolentele ortacu. — Amu credu și io in genialele pacalituri ale fratelui *Pacala*. — Mai multe voru urmá. Salutandu-te, inchiau acést'a corespondentia a mea. —

Calinesci, in diu'a galbiniloru schimbati in hartii d'ale lui Stroussberg, lun'a prostituitei díne a justitiei, anulu nemesiloru.

Sinceru amicu:

Macsimu Burcusiu Palma-lata.

Dostorulu celu desperata alu pecatosiloru și secretariu alu fondului *Tosalenii* loru fore fundu.

COLTI de DINTI.

Redactorulu „nebotezatu“ alu foiei ungurilor d'in Aradu: „Alföld“, povestindu despre unu articlu aparutu in „Zastava“ dice, că: „Natiunalistii suntu vendicatori de patria“. — La ce am ajunsu, că jidovulu proditul in tiéra, de Domnedieu scie de unde, numesce vendietori de patria, pe luptacii sî locuitorii seculari ai patrei. —

Ovreuaasiule! n'avemu noi fire ca nați'a ta, să facem d'in tóte geschäft-uri! — la noi nu e devis'a: „Ubi bene, ibi patria“ ci voi sunteti lipitórele popóreloru crestine a lui Domnedieu, voi ve mutati catrafusele in timpuri critice pentru tiéra, éra fiii nostrii apera vetrele parasite de voi, o ovreiloru emancipati!! Cine suntu dar vendiatoriu de patria — noi séu voi?

Despre insorare.

Multi se mira, sî admira,
Cum adi junii nu se inspira,
Să se 'nsore — fericésca,
Lume d' alba sâ-sî traiésca !

Nu-i mirare. — Nu-i minune!
Sî de ce? — De locu voiu spune.

Asta-di multe domnisióre,
Suntu cam sfôde soríore!
Unele cari se tienu culte,
Séu gandescu, că suntu avute,
Au pretensiuni forte multe.
Er' unele fetisíore,
Care nu au sutisíore,
Sî-au ceditu vre-o poesie
Séca, sî de fantazia,
Unu romanu, séu vre-o novela,
Se tienu culte, nole-vele.
Suntu apoi adi domnisióre
— Sî suntu multe, fratióre,
Cari n'au neci pane 'n casa,
Sî totusf pôrta metasa;
Catu e diu'a-su pe divanu,
Séu batu la fortepianu,
Séu se-asfédia la oglinda
Sî-sî ungu, albescu faci'a blanda;
In culina nu s'ar duce,
Ca sâ-ajute mumei dulce, —
Pentru cătu bunu-i in lume,
— Ci mai bine facu la glume;
Sî n'ar sterge neci de pravu,
De-ar stâ gunoiulu totu vravu.
Dar' la mésa, la mancare,
Desf cu multa-afectare,
Saru iut' fore 'ntardiare.
La mintiuni — cochetaria,
La lucsu sî la detoria,
Sî la lacrimi eu suspine —
Se pricepu chiaru de minune !
Deci dar' se nu ve mirati,
Că remanu multi ne 'nsorati,
Că-ci de astu feliu de sorori,
Te 'ngrozesci, te priandu fiori
Sî nu-ti vine sâ te 'nsori !

Tiopulu.

Multiamita publica.

Bestiile d'in muntii carpatini, vediendu, că inaltulu Ministeriu sî representanti'a tierii, d'in convingere, că pagub'a, ce o facemu noi tiereniloru, nu este asî de mare, că „tagliile“ ce se platescu pre anu pentru sterpierea nostra, — au opritu acestea tacse, sî pr'in

urmare ni au datu santu privilegiu, d'a rapí fore frica totu ce ni vine înainte, fore temere d'a fi atacate in acestu dreptu: d'in profundulu nostru sentiu de recunoșciuntia, aducemt toturor spriginitorilor nostri pr'in acestea ronduri dreptu multiumita publica. —

Retezatu, in Hatieg, diu'a lupului, anulu ursului.

Representantii bestiiloru carpatine.

TAND'A si MAND'A.

T. Asîe dara ungurii nu s'au saturat cu fiasculu de la Muresiu-Osforheiu, că adeca au incarerat pre Arone Densusianu — sî in urma nu i-au potutu bagâ neci o vina, — ci audu, că ministeriu a nimicitu conclusulu municipiulu Fagarasîu relativu la restituirea amploiatilor — sî fiscalulu Romanu, — horensum dictu — a capetatu admonitione pentru propunerea sa. Ce dîci tu la tóte aceste?

M. D'apoi ce se dicu, — au nu sci tu, că purcelulu candu e mai riiosu, atunci se scarpina mai tare — sî candu cine-va e de mórté — atunci se svircolesce in tóte partile sî se prende sî de frundia, sî de érba. —

TRÉNC'A si FLÉNC'A.

T. O! bata-te albelele, da unde te-ai gatatu asî de tiantiosia?

F. Am de cugetu să me ducu la muu balu.

T. De signru la vr'unu balu romanescu?

F. Ei ce vorbesci, au nu sci tu, că adi multe dame se ducu mai bucurosu in baluri straine, — pentru acea sî eu trebue să me gatu la balulu horvediloru d'in Sibiu.

Gur'a Sacului.

„Pecurariulu d'in carpati“, este rea sî fore sati; serie-ni alt'a mai buna, că-ci se vede, că ai — vîna.

Dlui A. in B. Prelucrate bucurosu, dar asî — suntu pe prisosu.

Dlui T. S. comerciantu in R. Numeri ti-soru trimite, cele latte-su ispravite. — Ér' responsul ce ne-ai datu — eu-unu florinu alaturat — spre scientia le-am luat — sî-vîe credu că ne-amu cuitatu.

Totu acei domni și amici, cari parte pr'in epistole, parte pr'in telegram, au binevoitul a me salută și gratulă la anulu nou, priimescă aduncă mea multumire și o stringere de mana fratișca!

La mai multe întrebări: proprietariu sî redactorulu diriginte de unu tempu se afla la Pest'a și va stâ acolo ce va mai indelungat. Adres'a cea mai sigura: Bul'a pest'a, cas'a tieriei.

Dlui Simeone Moritz notariu in Cicudiu de Camp'i'a: sum'a de fi. 3. in abonamentu pentru comuna pe semestrulu Ian — Iuniu curente o amu primitu și inregistrat, dar este pucina, fiindu costulu fi. 4. Tramitări dara sî restulu de fi. 1. sî a-poi déca nu vi-a ajunge acăstă recunoșciuntia, vi vomu estradă și cui'a regulata receruta la socotile comunali.